- *Տնտեսական ակտիվության աճի տեմպը կիսով չափ կրճատվեց մայիսին՝ հասնելով 5.2 տոկոսի (ՆՏՆԺՀ) ապրիլի 10 տոկոսի համեմատ (ՆՏՆԺՀ):*
- *Ոչ առևտրային զուտ դրամական փոխանցումները մայիսին կրճատվեցին 44 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ):*
- *2023 թ. հոկտեմբերից ի վեր գներն առաջին անգամ բարձրացան՝ հունիսին արձանագրելով աննշան գնաճ:*
- *Մայիսին շարունակվեց ոսկու և թանկարժեք զարդերի վերաարտահանման ծավալների զգալի աճը:*
- *Չնայած մայիսին արձանագրված 46.4 միլիարդ ՀՀ դրամ պակասուրդին՝ հանրագումարային բյուջեն պահպանեց հավասարակշռությունը:*
- *Առևտրային բանկերի ավանդների ու վարկերի աճն աննշան ավելացավ մայիսին:*

Մայիսին տնտեսական աճը կիսով չափ կրճատվեց՝ հասնելով 5.2 տոկոսի (ՆՏՆԺՀ)՝ նվազելով ապրիլի 10 տոկոս (ՆՏՆԺՀ) ցուցանիշից (գծապատկեր 1): Ավելի դանդաղ կատարողականը հիմնականում պայմանավորված էր արդյունաբերական թողարկման ու առևտրի ծավալների անկմամբ: Արդյունաբերության ոլորտում աճը նվազեց մինչև 6.9 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ)՝ ապրիլի 16.6 տոկոսից (ՆՏՆԺՀ), ինչը հիմնականում պայմանավորված էր մշակող արդյունաբերության թողարկման ծավալների նվազմամբ (11.5 տոկոս, ՆՏՆԺՀ, նվազում ապրիլի 27 տոկոսից, ՆՏՆԺՀ): Պատճառը ալկոհոլային խմիչքների արտադրության ծավալների նվազումը (նվազում 14 տոկոսից, ՆՏՆԺՀ) և ծխախոտի արտադրության դանդաղումն էր (13 տոկոս, ՆՏՆԺՀ, նվազում ապրիլի 23 տոկոսից): Առևտրի ծավալների աճը ևս դանդաղեց (17.6 տոկոս, ՆՏՆԺՀ, նվազում ապրիլի 27.2 տոկոսից), թեև առևտրից բացի ծառայությունների (2.8 տոկոս, ՆՏՆԺՀ) և շինարարության (18.1 տոկոս, ՆՏՆԺՀ) ոլորտում աճի տեմպը արագացել է: Դանդաղումը հունվար-մայիս ամիսներին հանգեցրեց տնտեսական աճի հանրագումարային՝ 11.2 տոկոսի աճի (ՆՏՆԺՀ), ինչը բոլոր դեպքերում սպասվածից բարձր էր:

Ոչ առևտրային զուտ դրամական փոխանցումները մայիսին կրճատվեցին 44 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ)՝ պայմանավորված ներհոսքերի 34 տոկոս նվազմամբ: Ռուսաստանից դրամական փոխանցումների ներհոսքը մայիսին կրճատվեց 55 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), ինչով էլ բացատրվում է կրճատման մեծ մասը, իսկ ԱՄՆ-ից ներհոսքերն ավելացան 4 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), թեև այդ ցուցանիշը զգալիորեն ցածր է ապրիլին արձանագրված 14 տոկոսից (ՆՏՆԺՀ) (գծապատկեր 2): Ապրիլին դրամական փոխանցումների ընդհանուր արտահոսքը նվազեց 12 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), իսկ դեպի Ռուսաստան արտահոսքը կրճատվեց 17 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ):

2023 թ. հոկտեմբերից ի վեր գներն առաջին անգամ բարձրացան՝ հունիսին կազմելով 0.8 տոկոս (ՆՏՆԺՀ): Հունիսին ցածր գնաճը հիմնականում պայմանավորված էր տրանսպորտային գների 10.8 տոկոս աճով (ՆՏՆԺՀ), ինչը միայն մասամբ մեղմվեց սննդամթերքի գների թեթև անկմամբ (հավասար է 0.7 տոկոսի): Ընդհանուր առմամբ, ՍԳԻ միջինը 2024 թ. առաջին կեսին գրանցեց 0.6 տոկոս գնանկում (ՆՏՆԺՀ): Հունիսի 11-ի նիստի ընթացքում ՀՀ ԿԲ-ն շարունակեց աստիճանաբար թեթևացնել վերաֆինանսավորման քաղաքականությունը՝ դրույքաչափը իջեցնելով 25 բազիսային կետով մինչև 8 տոկոս: Վերաֆինանսավորման դրույքաչափը զգալիորեն գերազանցում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից մինչև 2021 թ. խստացումը սահմանված 5 տոկոս տոկոսադրույքը (գծապատկեր 3):

Ոսկու և թանկարժեք զարդերի վերաարտահանման աճը շարունակել է պայմանավորել ընդհանուր արտահանումը (գծապատկեր 4): Մայիսին ապրանքների արտահանման ծավալներն աճեցին 57.4 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), ինչը պայմանավորված է թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարերի արտահանման ծավալների հնգապատիկ ավելացմամբ (այս ապրանքների վեցապատիկ ավել ներմուծման և ԱՄԷ վերաարտահանման ծավալների ավելացման արդյունքում): Ոսկու և թանկարժեք զարդերի արտահանման ծավալները հասել են ընդհանուր արտահանման 72.3 տոկոսին: Տրանսպորտային միջոցների արտահանումը (որը 2023 թ. վերաարտահանվող ապրանքներից էր) 2024 թ. մայիսին նվազեց 78 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ): Չհաշված նշված արտահանման տեսակները (թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր և տրանսպորտային միջոցներ)՝ մայիսին արտահանման ընդհանուր ծավալները կրճատվել են 4 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ): Հունվար-մայիս ժամանակամիջոցում արտահանման ու ներմուծման ծավալներն աճել են, համապատասխանաբար, 248 և 200 տոկոսով՝

Կազմեց ավագ տնտեսագետ Արմինե Մանուկյանը, amanookian@worldbank.org, amanookian@worldbank.org

հանգեցնելով առևտրային հաշվեկշռի պակասուրդի մեծացման:

Հունիսին ՀՀ դրամն արժեզրկվեց ռուբլու նկատմամբ: Հունիսի վերջի դրությամբ ՀՀ դրամ-ԱՄՆ դոլար փոխարժեքն ընդամենը 0.2 տոկոսով է թույլ եղել մայիսի վերջի փոխարժեքից: Այդուամենայնիվ, ՀՀ դրամը ռուբլու նկատմամբ արժեզրկվել է 6.3 տոկոսով (գծապատկեր 5): Միջազգային պահուստները շարունակել են դանդաղորեն աճել՝ հունիսին ավելանալով 126.6 միլիոն ԱՄՆ դոլարով և հասնելով 3.34 միլիարդ ԱՄՆ դոլարի (համարժեք է 2.7 ամսվա ներմուծման ծածկույթի):

Մայիսին գրանցվել է բյուջեի 46.4 միլիարդ ՀՀ դրամ պակասուրդ (ՆՏՆԺՀ)՝ ապրիլի 47.2 միլիարդ (ՆՏՆԺՀ) հավելուրդից հետո: Հարկային եկամուտները մայիսին մնացին գրեթե անփոփոխ՝ ավելանալով ընդամենը 0.8 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ): ԱԱՀ-ի և ակցիզային հարկի հավաքագրման ցուցանիշները կրճատվեցին համապատասխանաբար

12.1 տոկոսով և 11.6 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), ինչը պայմանավորված էր սպառման չափավոր աճով: Ի հակադրություն դրա՝ շրջանառության հարկի ու եկամտային հարկի հավաքագրման ցուցանիշներն ավելացան, համապատասխանաբար, 25 տոկոսով և 14 տոկոսով, և դա օգնեց փոխհատուցել անուղղակի հարկերի նվազումը: Ընդհանուր ծախսերը կրճատվեցին 9.7 տոկոսով (ՆՏՆԺՀ), ինչը պայմանավորված էր ընթացիկ ծախսերի 18.4 տոկոս նվազմամբ: Մյուս կողմից, կապիտալ ծախսերն ավելի քան կրկնապատկվեցին՝ պայմանավորված ճանապարհաշինարարության ոլորտներին հատկացումների ավելացմամբ: Հունվար-մայիս ամիսներին բյուջեին հանրագումարային հաշվեկշռում գրանցվեց 64 միլիոն ՀՀ դրամի սահմանային պակասուրդ՝ ի տարբերություն 2023 թ. նույն ժամանակամիջոցում գրանցված 101 միլիարդ ՀՀ դրամ ավելցուկի (գծապատկեր 6):

Առևտրային բանկերի ավանդներն ու վարկերն աննշան ավելացան մայիսին, ինչը հիմնականում պայմանավորված էր ՀՀ դրամով արտահայտված ֆոնդերի ավելացմամբ: Ընդհանուր ավանդները մայիսին ավելացել են 3.2 տոկոսով (ՆԱՀ)՝ ի տարբերություն ապրիլին գրանցված 0.4 տոկոս չնչին աճի (ՆԱՀ): Սա պայմանավորված էր ՀՀ դրամով արտահայտված ավանդների 3.4 տոկոս աճով (ՆԱՀ): Ավանդներն ավելացան 2.2 տոկոսով (ՆԱՀ), ինչը հիմնականում պայմանավորված էր ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի 2 տոկոս աճով (ՆԱՀ):

Կազմեց ավագ տնտեսագետ Արմինե Մանուկյանը, amanookian@worldbank.org, amanookian@worldbank.org

Գծապատկեր 1. Աճը գրեթե կիսով չափ նվազեց՝ մայիսին հասնելով 5.2 տոկոսի, ինչը պայմանավորված էր արդյունաբերության և առևտրի ոլորտում դանդաղմամբ

(Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ինդեքս, փոփոխությունը ՆՏՆԺՀ, %)

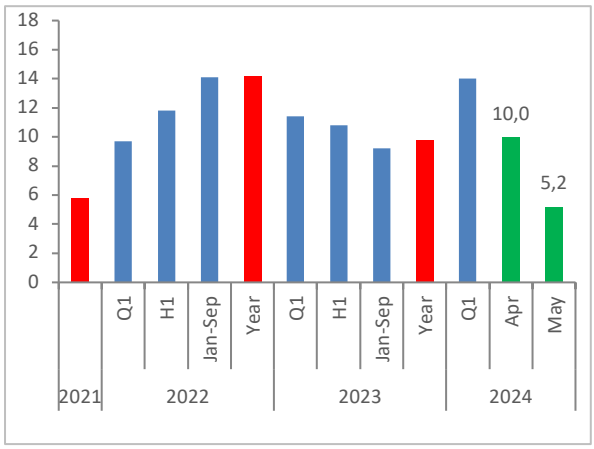

Աղբյուրը. Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե

Գծապատկեր 2. Զուտ դրամական փոխանցումները մայիսին նվազեցին՝ պայմանավորված Ռուսաստանից ներհոսքերի կրճատմամբ (ՆՏՆԺՀ)

(հազար ԱՄՆ դոլար)

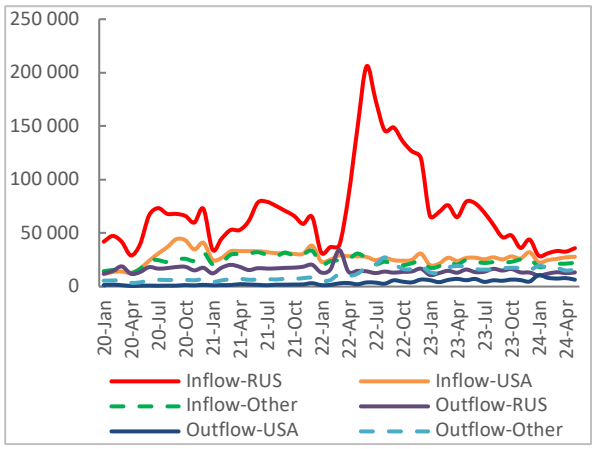

Աղբյուրը՝ ՀՀ ԿԲ

Գծապատկեր 3. Գնաճը հունիսին դարձավ դրական

(ՍԳՀ գնաճ, ՆՏՆԺՀ, փոփոխություն, %)

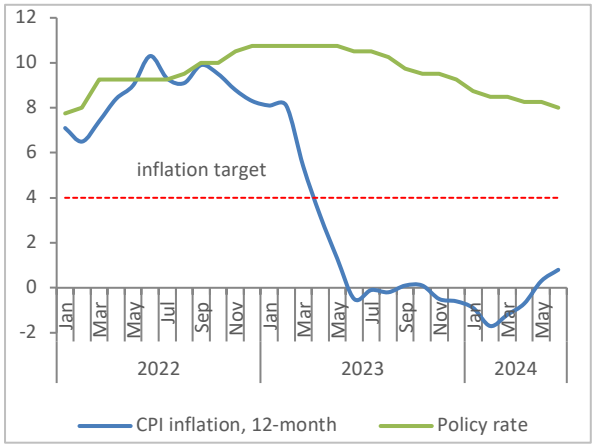

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ (ՀՀ ԿԲ)

Գծապատկեր 4. Թանկարժեք քարերի և մետաղների արտահանումը շարունակել է պայմանավորել արտահանման աճը մայիսին

(միլիարդ ԱՄՆ դոլար)

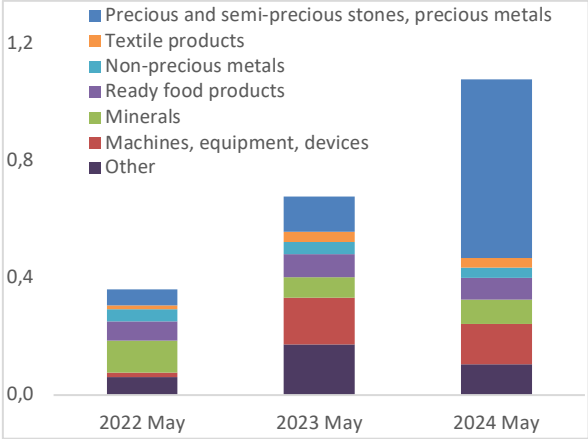

Աղբյուրը՝ ՀՀ վիճակագրական կոմիտե

Գծապատկեր 5. ՀՀ դրամը գրեթե անփոփոխ մնաց ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ հունիսին, սակայն արժեզրկվեց ռուբլու նկատմամբ
(ինդեքս. 2020 թ. մարտի 2 = 100)

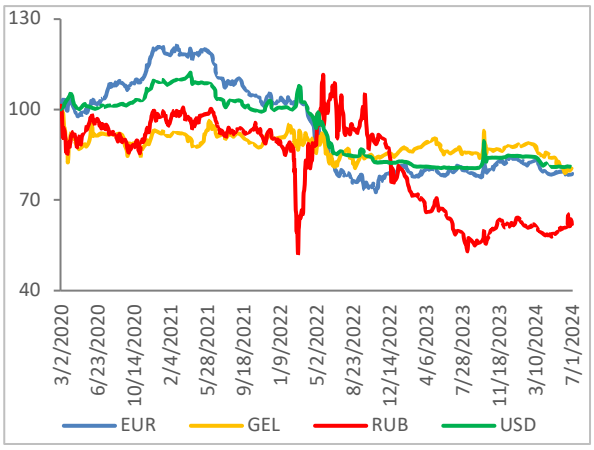

Source: CBA

Գծապատկեր 6. Բյուջեն բալանսավորված է եղել մինչև մայիսի ավարտը

(միլիարդ ՀՀ դրամ)

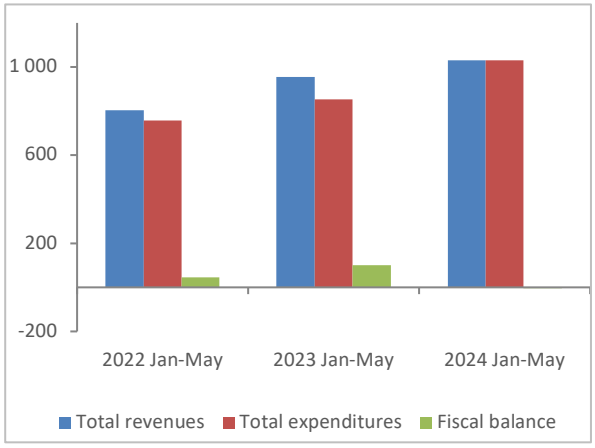

Source: Ministry of Finance